

hensiktsmessig å unngå forkortelser. De kan være vanskelige å forstå for andre enn de som er i samme spesialitet.

Bruken av kontaktlinjer synes jeg også er en god ide, og bedre enn bare datering. Gruppering i kontakttyper virker hensiktsmessig, men er vel egentlig en variasjon av de inndelinger som allerede brukes i de fleste journalsystemer.

Alarmfunksjonen synes jeg også er fin, og jeg vil tro den kan brukes til å sette en dato for oppfølging av patologiske funn innen alle kontaktyper.

Jeg bemerker at Petter Hagemo skriver at «Streng og kontinuerlig internjustis har medført at det å holde Berte oppdatert til en hver tid har blitt en selvfølge.» De fleste jeg har kommunisert med om dette, fremhever at den største vanskeligheten når det gjelder oppdaterte resyméer og andre endringer i journalsystemet, er å få alle brukere til å følge det opp. Hvem står for internjustisen? Hvis det har vært Hagemo selv, hvordan har det gått etter at han ble pensjonist?

Siden systemet ble utviklet av Victoria Data, nå DIPS, er jeg overrasket over at jeg ikke har hørt om det før. Brukes det av andre seksjoner/ avdelinger/ sykehus?

Ved siden av å bedre kvaliteten i pasientbehandlingen, kan forbedringer i journalsystemet også gi betydelige tidsbesparelser. Norske medisinske journaler brukes minst 28 millioner ganger i året ved konsultasjoner hos fastleger, i legevakter, hos avtalespesialister og i sykehus (innleggelse, dagbehandling, poliklinikk). Tusenvis av kontakter med, er jeg kommet til at norske pasientjournaler blir brukt minst 40 millioner ganger i året (basert på Helsedirektoratets og SSBs statistikker (1, 2)).

Hvert minutt som spares på mer effektiv bruk av journalen vil derfor bety 40 millioner minutter i året, hvilket tilsvarer 222 222 konsultasjoner av 20 min per år, eller 342 årsverk av 1950 timer. Jeg tror vi kan spare mer enn ett minutt, kanskje tre til fem minutter per konsultasjon. Gevinsten blir da tilsvarende større. Tiden som spares kan brukes til bedre pasientbehandling, eller behandling av flere pasienter, og arbeidet blir langt mere meningsfylt enn å lete i journaler.

Jeg håper vi kan ha en fortsatt diskusjon om journalforbedringer i Tidsskriftet, alle leger er jo meningsberettigede i dette.

Jon Haffner

Jon.Haffner@gmail.com

Jon Haffner (f. 1940) er pensjonert kirurg.
Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanken. www.ssb.no/statistikkbanken/SelectVarVal/Define.asp?MainTable=PasLegekont05&KortNavnWeb=helsetjko&PLanguage=0&checked=true [25.2.2015].
2. Statistisk sentralbyrå. Spesialisthelsetjenesten, 2013. www.ssb.no/helse/statistikker/speshelse/aar [25.2.2015].

Re: Forekomsten av føyflekkreft øker igjen

I denne kronikken diskuteres økende forekomst av føyflekkreft (1). Viktigste årsak til at aldersjustert forekomst av malignt melanom har økt 1100 prosent på 60 år (2) mener jeg er overdiagnostikk (3). Overdiagnostikk av malignt melanom er et velkjent fenomen. Welch & Blacks artikkel (3) om overdiagnostikk av kreft i *Journal of the National Cancer Institute* er referert 548 ganger de siste fem årene, og økningen i forekomst av malignt melanom er et klassisk eksempel på overdiagnostikk.

Overdiagnostikk er definert som diagnostikk av små lesjoner som aldri ville blitt til sykdom i pasientenes levetid (4). Til sammenlikning er dødelighet av malignt melanom bare økt med rundt 300 prosent for menn og 150 prosent for kvinner (2). Forskjellen i trender i forekomst og dødelighet av malignt melanom kan ikke

forklares med bedre behandling, fordi det knapt har skjedd noen forandringer i behandlingen.

Overdiagnostikk er nok vanskelig å unngå – man kan ikke nekte å ta biopsier når pasientene ønsker det eller når legene er redd for å overse en liten svulst. Men man må ikke unngå å diskutere problemet med overdiagnostikk når man skal diskutere årsaker til økning i forekomst.

Per-Henrik Zahl

per-henrik.zahl@fhi.no

Per-Henrik Zahl (f. 1961) er forsker ved Nasjonalt folkehelseinstitutt.
Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Veierød MB. Forekomsten av føyflekkreft øker igjen. *Tidsskr Nor Legeforen* 2015; 135: 450–2.
2. NORDCAN prosjektet. www-dep.iarc.fr/NORDCAN/NO/frame.asp [9.3.2015].
3. Welch HG, Black WC. Overdiagnosis in cancer. *J Natl Cancer Inst* 2010; 102: 605–13.
4. Zahl P-H, Jørgensen KJ, Gøtzsche PC. Overestimated lead times in cancer screening has led to substantial underestimation of overdiagnosis. *Br J Cancer* 2013; 109: 2014–9.

Re: Cannabis som medisin

Takk til Jørgen G. Bramness for en mer nyansert beskrivelse av cannabis enn det som har kommet frem tidligere (1). Jeg sliter likevel med noen av konklusjonene, først og fremst frykten for feildosering. Cannabis har svært lav giftighet. Virkningen er svært individuell, og må derfor måles på respons. Derfor er det omtrent umulig å skape en «riktig» dosering. Å kaste barnet ut med badevannet av den grunn, må kunne kalles medisinsk vanetenkning. Man har faktisk med en medisinsplante å gjøre. At medisinsk vanetenkning har ført oss bort fra naturmedisinen er dessverre et faktum, og hvis jeg har noe negativt å tilføye til Bramness' kronikk, så er det at han med sin holdning langt på vei avskriver bruken av medisinsplanter.

Store deler av moderne medisin bygger på kunnskap vi har fått fra naturen. Et eksempel på dette er salisylsyre, som i sin syntetiske form acetylsalisylsyre kan brukes som et blodfortynnende middel. Problemet med acetylsalisylsyre er at det er veldig skadelig for slimhinnene i magen, og kan skape magekatarr og magesår. Salisylsyre inntatt som mjødurt-te skal i folkemedisinen virke mot magesår og sure oppstøt, men har den samme blodfortynnende effekten. Mjødurt kan i følge folkemedisinen drikkes som en hvilken som helst te hver dag uten bivirkningene fra acetylsalisylsyre (2). Mjødurt brukes til saft og gele, og jeg har ikke hørt om andre bivirkninger enn at det gir reaksjon for dem som er overfølsomme for salisylsyre.

Hvorfor velger da skolemedisinen acetylsalisylsyre? Nettopp på grunn av det Bramness bruker som argumenter mot cannabis. Det blir lettere å dosere i sin kjemiske form. Det virker også mye fortere, og er derfor mer effektivt. Jeg er overbevist om at det finnes noen kommersielle årsaker i tillegg, men jeg ønsker ikke å bli plassert som konspirasjonsteoretiker, så jeg lar det ligge.

Det er med andre ord mye enklere for legen å gi en pille, selv om den kanskje er mer skadelig. Er dette mer medisinsk holdbart? Det vi tross alt sitter igjen med etter hundrevis av forskningsrapporter om cannabis, er at skadevirkningene er så diffuse at man knapt kan bli enige om dem. Hvorfor er det da så vanskelig å tillate en litt mer eksperimentell tilnærming? Avhengighetsfaren mener jeg er overspilt. Fysisk avhengighet er fraværende, og psykisk avhengighet henger først og fremst sammen med hvor positivt man opplever virkningen. Redselen for at man skulle oppleve noe positivt blir jo nesten gammeltestamentlig.

Når Bramness trekker sin konklusjon; at det er en dårlig idé å gi planten medisinsk status, vil jeg likevel rose ham for den pragma-

>>>

tiske holdningen han har til et regulert salg av drogen som rusmiddel. Det gir i det minste folk muligheten til selv å velge om man vil prøve cannabis som medisin. Så alt i alt er jeg meget glad for at Bramness flagger dette standpunktet.

Bjørn Dahl
sol@fusi.no

Bjørn Dahl (f. 1958) er økobonde.
Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Bramness JG. Cannabis som medisin. Tidsskr Nor Legeforen 2015; 135: 252–3.
2. Urtekildens planteleksikon. Mjørdurt. www.rolv.no/urtemedisin/medisinplanter/fili_ulm.htm (10.3.2015).

Re: Bedre læring med briller for kinesiske skolebarn

Jeg takker Max Temmesfeld for kommentar (1) til vår omtale (2) av en originalartikkel fra *BMJ* om bedre læring med briller for kinesiske skolebarn (3).

Jeg er enig i at resultater fra studier kan tolkes politisk og utnyttes i helsepolitisk arbeid, i dette tilfellet antagelig for å få støtte til statlige tiltak som vil gi kinesiske barn bedre synsfunksjon. Selv om jeg også er enig i at det er foreldrenes ansvar å anskaffe briller til barn som trenger det, må vi erkjenne at det ikke alltid er tilfellet, heller ikke i vår rike del av verden. Anskaffelse av briller koster ofte flere tusen kroner, og i barnealderen må de skiftes ofte. I familier med mange barn som trenger briller kan de årlige utgifter bli relativt store. Øyelegene får derfor ofte spørsmål om det er mulig å søke om støtte fra trygden. I Norge gis det støtte til barn opp til 18 års alder ved spesielle brytningsfeil, og ved skjeling. I andre land praktiseres ulike støtteordninger og forsikringer som kan gi bidrag også ved vanlige brytningsfeil.

Å gi alle barn de beste vilkår for læring må være målet. Jeg er uenig i forslaget fra Temmesfeld om å bruke barnevern, dersom foreldre ikke kjøper briller til barna. Det er lite hensiktsmessig og antagelig dyrere enn å gi tilskudd til briller fra staten.

Jeg er enig i at det kan stilles spørsmål omkring etikken ved gjennomføringen av den kinesiske studien. Det er tradisjonelt stor skepsis mot bruk av briller i Kina, noe som kan ha påvirket resultatene.

Anna Midelfart
anna.midelfart@ntnu.no

Anna Midelfart (f. 1947) er professor ved Institutt for nevromedisin, Det medisinske fakultet, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Temmesfeld M. Re: Bedre læring med briller for kinesiske skolebarn. Tidsskr Nor Legeforen 2015; 135: 105.
2. Berg MR. Bedre læring med briller for kinesiske skolebarn. Tidsskr Nor Legeforen 2014; 134: 2140.
3. Ma X, Zhou Z, Yi H et al. Effect of providing free glasses on children's educational outcomes in China: cluster randomized controlled trial. *BMJ* 2014; 349: g5740.

RETTELSE

Minneord Kjell Noreik

Per Sundby, Jofrid Nygaard

Tidsskr Nor Legeforen 2015; 135: 472

I Tidsskriftet nr. 5/2015 s. 472 skal det i 4. linje stå: Han ble født 28.7. 1929 i Oslo, ble cand.med. i 1954 og dr.med. i 1969 ved Universitetet i Oslo.

Vi beklager feilen, den er rettet på nett.

ANNONSER

Enkel tilgang til legemiddelinformasjon uten nettilgang

– Felleskatalogen for smarttelefoner og lesebrett

FELLESKATALOGEN